

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112234421
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1112234421.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Branislav Král a JUDr. Michaela Krajčová, v spore žalobcu: A. C., bytom K. Y. XX, XXXXX D., Z., H., zastúpený JUDr. Lubomírom Müllerom, euroadvokátom so sídlom Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5, ČR, proti žalovanému: Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Račianska 71, Bratislava, o zaplatenie 692,09 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 8C 198/2012-143 zo dňa 19.11.2020, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 8C 198/2012-143 zo dňa 19.11.2020
p o t v r d z u j e.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v
rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I v spore o zaplatenie 692,09 Eur s príslušenstvom rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

2. Žalobca sa podanou žalobou domáha vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť mu sumu 692,09 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % od 04.10.2012 do zaplatenia a povinnosť nahradiť trovy konania. Žalobu skutkovo a právne odôvodnil tým, že rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Košice zo dňa 29.02.1960, sp. zn. 2T 4/60 bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 ods. 1 zákona č. 86/1950 Sb., za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 roky, ktorý so započítaním výkonu väzby, vykonával od 26.01.1960 do 26.01.1964. Rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.06.2003, sp. zn. 5 Tz 8/03 bol uvedený rozsudok zrušený a trestné stíhanie žalobcu bolo zastavené podľa § 11 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku. V súvislosti s týmto konaním žalobcovi vznikli náklady právneho zastúpenia, ktoré žalovaný odmietol refundovať s poukazom na nepreukázanie ich uhradenia. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 01. 12. 2011, č. k. 5Nt/9/2011-33 bola vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa § 33 ods. 2 zák. č. 119/1990 Sb. Žalobca náklady právneho zastúpenia uhradil dňa 10.03.2012. S prihladnutím k novému odškodňovaciemu titulu žalobca opätovne požiadal žalovaného o úhradu nákladov obhajoby vo výške 692,09 Eur, na čo však tento nereagoval a šesťmesačná lehota pre uplatnenie nároku márne uplynula dňa 03.10.2012. Vyslovil názor, že vzhľadom k účelnému vynaloženiu nákladov smerujúcich k zrušeniu nezákonného odsúdenia a následnej rehabilitácie je jeho nárok tak v časti žalovanej istiny, ako aj úroku z omeškania uplatneného podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

3. Rozsudkom zo dňa 31.03.2016, č. k. 8C/198/2012-68 súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 692,09 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo žalovanej sumy od 04.10.2012 do zaplatenia s tým, že o trovách konania bude rozhodnuté v lehote 30 dní od právoplatnosti meritórneho rozhodnutia.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý namietal nedostatočné vysporiadanie sa s námietkou *res iudicata*, absenciu riadneho a presvedčivého odôvodnenia súdneho rozhodnutia, zmätočné uvádzanie ustanovení viacerých právnych predpisov, z ktorých nebolo zrejmé, podľa akej právnej úpravy posudzoval súd dôvodnosť žalovaného nároku, nevysporiadanie sa so zásadnou námietkou nedostatku príčinnej súvislosti medzi uplatneným nárokom a odškodňovacím titulom. Mal za to, že v danom konaní nie je možné, aby bola žalobcovi priznaná náhrada vzniknutej škody na základe uznesenia Okresného súdu Prešov, nakoľko na podklade uvedeného rozhodnutia v zmysle § 23 ods. 1 písm. d) zákona č. 119/1990 Zb. je možná náhrada zaplatených trov obhajoby výlučne v pôvodnom trestnom konaní. Titulom pre uplatnenie žalovaného nároku je podľa neho výlučne rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.06.2003, sp. zn. 5Tz/8/03, nakoľko dňom vydania tohto rozhodnutia vznikol žalobcovi nárok na uplatnenie si náhrady vynaložených nákladov obhajoby. Rozhodnutie vyslovujúce účasť žalobcu na rehabilitácii vo vzťahu k nároku uplatnenému v tomto konaní označil za nadbytočné, nakoľko v čase vydania tohto rozhodnutia už bol odsudzujúci rozsudok a všetky na neho nadväzujúce rozhodnutia zrušené, a teda právny titul na prípadné odškodnenie nárokov s tým súvisiacich už existoval a predstavoval ho rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.06.2003, čo vyplýva aj zo samotnej faktúry č. XX-XXX, vystavenej právnym zástupcom žalobcu, kde sa pod vyúčtovaním jednotlivých položiek výslovne uvádza: "Výsledok: Zrušenie rozsudku a zastavenie trestného stíhania podľa § 11 ods. 1 písm. f) Tr. rádu". Žalobca si totožný nárok voči žalovanému už uplatnil prostredníctvom žaloby, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.11.2007, sp. zn. 16C/60/2006, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.10.2008, sp. zn. 9Co/91/2008, čo zakladá prekážku rozhodnutej veci (*res iudicata*). Žalovaný sa nestotožnil so záverom súdu, že v danom prípade nastala rozdielnosť v skutkových tvrdeniach, nakoľko je nepochybné (z obsahu pôvodnej žaloby, spisového materiálu v pôvodnom konaní, ako aj zo zápisnice z pojednávania v tomto konaní zo dňa 08.09.2014), že tvrdenia žalobcu, že dané trovy obhajoby uhradil, sa v oboch konaniach nelíšili, teda boli zhodné. Rozdielnosť spočíva výlučne v dôkaznej situácii na strane žalobcu, keď v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/60/2006 neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že k reálnej úhrade trov obhajoby došlo a z tohto dôvodu bol nárok zamietnutý. Súd v napadnutom rozhodnutí nesprávne stotožnil pojmy skutkového tvrdenia a dôkaznej situácie a pri posudzovaní námietky *res iudicata* dospel k právne a logicky neudržateľnému právnemu záveru. Uviedol, že rozdielnosť predmetu konania nepredstavuje situácia, kedy žalobca odvodzuje svoj nárok od tej istej skutočnosti (úhrada nákladov obhajoby v súvislosti so zrušením odsudzujúceho rozhodnutia a zastavením trestného stíhania žalobcu) a modifikuje len dátum, kedy malo reálne k úhrade dôjsť. Stále ide o ten istý predmet konania - náhradu škody, vzniknutej v súvislosti so zrušením odsudzujúceho rozhodnutia a zastavením trestného stíhania žalobcu. Opätovne poukázal na to, že tvrdenia žalobcu v oboch konaniach boli rovnaké v tvrdení, že trovy obhajoby uhradil a jediné, čo sa zmenilo, je schopnosť žalobcu uniesť dôkazné bremeno, keď v tomto konaní predložil doklad o úhrade. V ďalšom žalovaný spochybnil relevanciu žalobcom predloženého dôkazu na uplatnenie nároku - príjmového dokladu zo dňa 10.03.2012 vzhľadom na absenciu potvrdenia o zaúčtovaní pokladničného dokladu v peňažnom denníku, v pokladničnej knihe právneho zástupcu a podpisového záznamu osoby zodpovednej za jej zaúčtovanie. Rovnako pre priznanie nároku na náhradu škody titulom trov obhajoby je podľa žalovaného nevyhnutné preukázanie, že jednotlivé úkony právnej služby zahrnuté do vyúčtovania boli skutočne realizované, že prebehli v tvrdenom časovom rozsahu, že je správne určená výška odmeny za jednotlivé úkony, a že boli vykonané účelne a smerovali k účinnej obhajobe práv žalobcu. Súd prvej inštancie tak vec nesprávne právne posúdil, keď mal za to, že nie je dôvod na posudzovanie účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby a rovnako sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou žalovanej strany o nedôvodnosti priznania zvýšenej tarifnej odmeny. Súd nepoužil ani správny právny predpis, keď návrh žalobcu posúdil podľa zákona č. 58/1969 Zb., pričom rozsudok, ktorým bol žalobca odsúdený na trest odňatia slobody, bol vydaný dňa 29. 02. 1960, a preto v zmysle ust. § 27 v spojení s § 28 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., nie je na daný prípad možné aplikovať úpravu podľa zákona č. 58/1969 Zb., ale ust. § 371 až § 374 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok platný a účinný v rozhodnom období do 30. 06. 1969). Vzhľadom na uvedené, žalovaný s poukazom na § 374 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. vzniesol aj námietku preklúzie, majúc za to, že žalobcovi začala odo dňa 11. 06. 2003 plynúť jednoročná

lehota na uplatnenie nároku u žalovaného. Žalobca v danom konaní uplatnil svoj nárok u žalovaného až dňa 03.04.2012, a teda jeho právo v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia zaniklo. Za nesprávne označil aj priznanie úrokov z omeškania.

5. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného uznesením zo dňa 28.04.2020, č. k. 14Co/226/2016-102 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí uložil súdu prvej inštancie povinnosť riadne sa vysporiadať s námietkou žalovaného ohľadne res iudicata a v prípade záveru, že nie je daná táto prekážka, vec opätovne prejednať so sústredením sa na sporné otázky (napr. otázku vzniku a výšky škody, účelnosti vynaložených trov, ktoré v priamej vecnej a časovej súvislosti s konaním musel žalobca nevyhnutne vynaložiť, dôvodnosti zvýšenia tarifnej odmeny advokáta), ako aj ostatnú obranu žalovaného a riadne sa vysporiadať s jeho kľúčovými námietkami.

6. Z opätovného vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 10.06.2003, sp. zn. 5Tz 8/03 na základe generálnym prokurátorom podanej sťažnosti pre porušenie zákona vo výroku I. konštatoval, že právoplatným rozsudkom Vojenského obvodového súdu v Košiciach zo dňa 29.02.1960, sp. zn. 2T/4/60 a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v ustanoveniach § 265 ods. 1 Trestného zákona č. 86/1950 Zb. a § 6 písm. e) Trestného poriadku č. 64/1953 Zb. v neprospech obvineného Jozefa Bezděka a napadnutý rozsudok, ako aj ďalšie súdne rozhodnutia, na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, zrušil. Vo výroku II. na podklade § 223 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 11 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie obvineného Jozefa Bezděka pre skutok uvedený v obžalobe vojenského obvodového prokurátora v Košiciach zo dňa 16.02.1960, sp. zn. OPv 15/60 tak, že dňa 25.01.1960 po nastúpení vojenskej základnej služby u OVS Sokolov, keď bol odoslaný k útvaru do Podolínce, odoprel vykonávať vojenskú službu, do Podolínce neodcestoval, ale sa prihlásil na Vojenskej obvodovej prokuratúre v Košiciach s tým, že vojenskú službu vykonávať nebude, lebo jej výkon sa prieči jeho náboženskému presvedčeniu „Svedok Jehovov“, právne posúdený ako trestný čin vyhýbania sa služobnej povinnosti podľa § 270 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Faktúrou č. XX-XXX, vystavenou dňa 12.09.2003 a splatnou dňa 27.09.2003, právny zástupca žalobcu vyúčtoval odmenu a náhradu hotových výdavkov v súvislosti so sťažnosťou žalobcu pre porušenie zákona- NS SR sp. zn. 5Tz 8/03, s označením výsledku: zrušenie a zastavenie trestného stíhania podľa § 11 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku. Celkovo si právny zástupca vyúčtoval odmenu za 14 úkonov právnej služby uskutočnených v čase od 28.11.1998 do 10.09.2003, a to výške trojnásobku základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby s poukazom na mimoriadnu zložitost' prípadu a vzhľadom k tomu, že sa jednalo o konanie vo veci nemeckého štátneho občana pred slovenským súdom. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 01.12.2011, č. k. 5Nt/9/2011-33, právoplatným dňa 27.01.2012 bola podľa § 33 ods. 2 zák. č. 119/1990 Zb. per analogiam vyslovená účasť A. na súdnej rehabilitácii. Podľa príjmového dokladu č. E 3/2012 právny zástupca žalobcu, JUDr. F. prijal dňa 10.03.2012 od žalobcu za poskytnutie právnych služieb označené ako pomoc pri zrušení rozsudku z roku 1960, oslobodenie spod obžaloby a rehabilitácia, sumu 692,09 Eur. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.11.2007, sp. zn. 16C/60/2006 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.10.2008, sp. zn. 9Co 91/2008 bola zamietnutá žaloba žalobcu podaná na súde dňa 26.06.2006, ktorou sa voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 692,09 Eur na tom skutkovom základe, že rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.06.2003, sp. zn. 5Tz 8/03 bol zrušený rozsudok bývalého Vojenského obvodového súdu Košice zo dňa 29.02.1960, sp. zn. 2T/4/60, ktorým bol žalobca uznaný za vinného zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 ods. 1 zák. č. 86/1950 Zb. na trest odňatia slobody v trvaní 4 roky (vykonaný od 26. 01. 1960 do 26.01.1964) a trestné stíhanie žalobcu pre tento skutok bolo podľa § 11 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku zastavené, na základe čoho si žalobca voči žalovanému listom zo dňa 12.09.2003 uplatnil nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v súvislosti s konaním týkajúcim sa podnetu k sťažnosti pre porušenie zákona v pôvodnej trestnej veci a vybavovaním podnetu pred Generálnou prokuratúrou SR, Ministerstvom spravodlivosti SR a Najvyšším súdom SR, v celkovej výške 692,09 Eur vyúčtovanej faktúrou č. XX-XXX. Z odôvodnenia rozhodnutí vyplýva, že žaloba bola zamietnutá z dôvodu nepreukázania vzniku škody titulom úhrady trov právneho zastúpenia. Listom datovaným a súčasne žalovanému doručeným dňa 03.04.2012 si žalobca voči žalovanému uplatnil okrem iného nárok na náhradu nákladov právneho zastúpenia vo výške 692,09 Eur.

7. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 1 ods. 1, ods. 2, § 4, § 19 ods. 3, § 23, § 24 ods. 1, ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii (ďalej len „zákon č. 119/1990 Zb.).

8. Na základe doplneného dokazovania a s poukazom na vyššie uvedené zákonné ustanovenia súd prvej inštancie v intenciách pokynov odvolacieho súdu opätovne právne posúdil žalobou uplatnený nárok a pri neexistencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci po vykonanom dokazovaní dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby. K žalovaným namietanej prekážke právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava I v právnej veci tých istých účastníkov (strán sporu) sp. zn. 16C/60/2006 má súd prvej inštancie za to, že tieto podmienky nie sú splnené, keď nie je daný rovnaký skutkový základ. Nárok na náhradu trov obhajoby v identickej výške 692,09 Eur s príslušenstvom si žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16C/60/2006 uplatňoval titulom zrušujúceho rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.06.2003, sp. zn. 5Tz 8/03. Súd prvej inštancie jeho žalobe s poukazom na neunesenie dôkazného bremena nevyhovел, a vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 29.11.2007, sp. zn. 16C/60/2006, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.10.2008, sp. zn. 9Co 91/2008. Vo danej veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 8C/198/2012 je síce splnená podmienka identickosti účastníkov konania (strán sporu), avšak žalobca si v tomto konaní uplatňuje nárok založený na novej skutočnosti, ktorou je uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 01.12.2011, č. k. 5Nt/9/2011-33, ktorým bola podľa § 33 ods. 2 zák. č. 119/1990 Zb. vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii per analogiam. Vychádzajúc zo znenia zák. č. 119/1990 Zb. (majúceho povahu lex specialis vo vzťahu k všeobecnej odškodňovacej právnej úprave v zák. č. 514/2003 Z.z., zák. č. 58/1969 Zb., či právnej úprave odškodnenia za väzbu a trest v Trestných poriadkoch účinných do prijatia zák. č. 58/1969 Zb.) považuje súd prvej inštancie za potrebné uviesť, že konaniu podľa tohto zákona nebráni rozhodnutie veci na sťažnosť pre porušenie zákona (§ 31), čo zodpovedá zákonodarcom sledovanému účelu v podobe zabezpečenia odškodnenia v čo najširšej možnej miere (viď § 33 ods. 2). Primárnym dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie bez potreby presného ustálenia okamihu vyplatenia nákladov obhajoby, vyhodnotil nárok žalobcu v zmysle zák. č. 119/1990 Zb. ako nedôvodný, je žalovaným dôvodne namietaná absencia príčinnej súvislosti medzi odškodňovacím titulom (uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 01.12.2011, č. k. 5Nt/9/2011-33) a uplatneným nárokom na náhradu trov obhajoby vynaložených v súvislosti s iniciovaním konania o mimoriadnom opravnom prostriedku (podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona v pôvodnom trestnom konaní). Súd prvej inštancie sa stotožňuje s obranou žalovaného, v zmysle ktorej namieta, že v danom konaní nie je možné, aby bola žalobcovi priznaná náhrada vzniknutej škody na základe rehabilitačného rozhodnutia, ktoré nevedlo k zrušeniu pôvodného odsudzujúceho rozhodnutia. V rámci odškodnenia podľa zák. č. 119/1990 Zb. nie je možné podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovi priznať trovy obhajoby, ktoré mu vznikli v konaní o sťažnosti pre porušenie zákona, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, a v ktorom bol naviac úspešný, a to pre absenciu priamej príčinnej súvislosti titulu, od ktorého si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody, a vzniknutej škody, ako esenciálneho základu pre rozhodnutie o akejkoľvek náhrade škody. U žalobcu je zrejmé, že trovy, tak ako boli špecifikované vo faktúre č. 03-67, neboli vynaložené v priamej vecnej a časovej kauzálnej súvislosti s konaním podľa zák. č. 119/1990 Zb., nejedná sa o trovy rehabilitačného konania, či trovy pôvodného trestného konania, ktoré je možné odškodniť v rámci zák. č. 119/1990 Zb. Trovy žalobcu, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho snahou o zrušenie odsudzujúceho rozhodnutia cestou sťažnosti pre porušenie zákona, o ktorej bolo rozhodnuté (t. j. nejedná sa o situáciu predpokladanú ust. § 30 ods. 1 zák. č. 119/1990 Zb., kedy by sa nerozhodnutá sťažnosť pre porušenie zákona ex lege pokladala za podnet na prieskumné konania podľa zák. č. 119/1990 Zb.), boli uplatniteľné podľa všeobecnej odškodňovacej právnej úpravy, možnosť ktorú žalobca riadne využil uplatnením tohto nároku v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 16C/60/2006 a úlohou súdu v danom konaní sp. zn. 8C/98/2012 je výlučné posúdenie nároku podľa zák. č. 119/1990 Zb. Pokiaľ sa týka žalovaným namietanej preklúzie nároku podľa § 24 zák. č. 119/1990 Zb. súd prvej inštancie má za to, že predmetná trojročná lehota na uplatnenie nárokov podľa zák. č. 119/1990 Zb. plynie od právoplatnosti rozhodnutia vydaného v konaní o vyslovenie účasti na súdnej rehabilitácii, t. j. v danom prípade od 27.01.2012 a nie od právoplatnosti rozhodnutia o sťažnosti pre porušenie zákona, z čoho potom možno so zreteľom na okamih doručenia žaloby v danej veci súdu (18.10.2012), jednoznačne konštatovať včasné uplatnenie nároku. Osvojenie si právneho názoru žalovaného o plynutí lehoty na uplatnenie nárokov podľa zák. č. 119/1990 Zb. by za daného skutkového stavu (kedy k vysloveniu účasti na súdnej rehabilitácii došlo po skoršom zrušení odsudzujúceho trestného rozhodnutia na základe sťažnosti pre porušenie zákona) by bolo podľa súdu právne a logicky neudržateľné a v konečnom dôsledku porušujúce zásadu zákazu denegatio iustitiae (odňatie spravodlivosti). Obdobne sa k plynutiu lehoty na uplatnenie práva vyjadril na základe rovnakého skutkového stavu Krajský súd v

Bratislave v rozsudku zo dňa 14.12.2016, č. k. 7Co/675/2015-146. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania (vrátane pôvodného odvolacieho konania) súd prvej inštancie rozhodol podľa zásady úspechu v spore vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 CSP, keď v konaní plne úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi. Nakoľko však žalovanému žiadne trovy v konaní nevznikli a tento na pojednávaní výslovne uviedol, že si náhradu trov konania neuplatňuje, súd prvej inštancie mu nárok na ich náhradu nepriznal.

9. Proti rozsudku podal odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu žalobca, ktorý namietal nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel a žalobcovi priznal náhradu nákladov odvolacieho konania (odmena a paušálna náhrada za jeden úkon právnej pomoci). V podanom odvolaní namietal, že súd dospel k záveru, že nárok bol uplatnený včas a že tu nebola prekážka litispendencie. Súd ani nepovažoval za rozhodujúce, kedy presne boli náklady obhajoby uhradené. Za kľúčové však súd považoval to, že náklady vznikli v súvislosti s konaním o sťažnosti pre porušenie zákona, a nie v súvislosti s rehabilitačným konaním podľa zákona č. 119/1990 Zb, nešlo o situáciu, ktorú predpokladá ustanovenie § 30 ods. 1 zákona č. 119/1990 Sb. Vec je totiž treba podľa žalobcu posúdiť podľa § 33 ods. 2 daného zákona. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 01.12.2011 č. k. 5Nt/9/2011-33 bola vyslovená žalobcova účasť na súdnej rehabilitácii podľa § 33 ods. 2 citovaného zákona. K tomuto mohlo dôjsť len preto, že v tejto dobe neexistovalo žiadne právoplatné rozhodnutie, ktorým by bol žalobca právoplatne odsúdený (pôvodný odsudzujúci rozsudok z roku 1960 bol v roku 2003 zrušený). Žalobcovi vznikol podľa § 33 ods. 2 citovaného zákona nárok na rehabilitáciu, ale i na odškodnenie, a to vo všetkých položkách, ktoré doposiaľ doškodené neboli, t. j. kde nedošlo k plnému odškodneniu podľa skôr platných predpisov. Pokiaľ ide o náhradu nákladov obhajoby, k žiadnemu predchádzajúcemu odškodneniu nikdy nedošlo. Pritom náklady vzniknuté v súvislosti so sťažnosťou pre porušenie zákona by žalobcovi nikdy nevznikli, ak by nebolo predchádzajúceho nezákonného odsúdenia v roku 1960. Žalobca má za to, že podľa ustanovenia § 33 ods. 2 citovaného zákona má na náhradu nákladov obhajoby nárok a že by bolo nespravodlivé, aby bol teraz, po tom, čo dosiahol úplnú rehabilitáciu, trestaný tým, že musí znášať zo svojho náklady obhajoby, ktoré mu vznikli v procese smerujúcom k jeho očisteniu.

10. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

11. Odvolací súd preskúmal vec, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania § 379, § 380 ods. 1 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 22.11.2022; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, resp. ich právni zástupcovia, upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP). Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení a zo skutočností, ktoré vyšli najavo najneskôr do konca lehoty na podanie odvolania. Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, dôvodnosť odvolania, boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré nepochybne existovali v čase vyhlásenia rozsudku, v čase podania odvolania.

12. Rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalobu žalobcu zamietol je vecne a právne správny, je výsledkom vykonaného dokazovania, a ako taký ho odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP). Odvolateľ v odvolaní neuvádzal podstatné, rozhodujúce, konkrétne, právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný žalobou, a teda aj odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania.

13. V podanom odvolaní žalobca namietal, že náklady trov právneho zastúpenia vznikli v súvislosti s konaním o sťažnosti pre porušenie zákona, nešlo teda o situáciu, ktorú predpokladá ustanovenie § 30 ods. 1 zákona č. 119/1990 Sb ale § 33 ods. 2 citovaného zákona

14. V prejednávanom prípade bolo nesporné, že rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Košice zo dňa 29. 02. 1960, sp. zn. 2T 4/60 bol žalobca uznaný za vinného zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 ods. 1 zákona č. 86/1950 Sb., za čo mu bol uložený

nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 roky, ktorý so započítaním výkonu väzby, vykonával od 26. 01. 1960 do 26. 01. 1964. Rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.06.2003, sp. zn. 5 Tz 8/03 bol uvedený rozsudok zrušený a trestné stíhanie žalobcu bolo zastavené podľa § 11 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 01.12.2011, č. k. 5Nt/9/2011-33 bola vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa § 33 ods. 2 zák. č. 119/1990 Zb. Práve od tohto rozhodnutia žalobca odvodzoval svoj nárok na náhradu trov právneho zastúpenia podľa špeciálnej právnej úpravy zákona č. 119/1990 Zb., nakoľko v súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 16C/60/2006 podľa všeobecnej právnej úpravy už bolo právoplatne o uvedenom nároku rozhodnuté.

15. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej príhode je nárok žalobcu na zaplatenie 692,09 Eur s príslušenstvom v zmysle zákona č. 119/1990 Sb. nedôvodný. V predmetnom prípade absentuje vzťah príčinnej súvislosti medzi odškodňovacím titulom (uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 01.12.2011, č. k. 5Nt/9/2011-33) a uplatneným nárokom na náhradu trov obhajoby vynaložených v súvislosti s iniciovaním konania o mimoriadnom opravnom prostriedku (podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona v pôvodnom trestnom konaní). V danom konaní nie je možné, aby bola žalobcovi priznaná náhrada vzniknutej škody na základe rehabilitačného rozhodnutia, ktoré nevedlo k zrušeniu pôvodného odsudzujúceho rozhodnutia.

16. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na snahu štátu zákonom č. 119/1990 Zb. rehabilitovať tam uvedené osoby a primerane ich odškodniť. Účelom tohto zákona bolo najmä zrušiť odsudzujúce súdne rozhodnutia za činy, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, umožniť rýchle preskúmanie prípadov osôb takto protiprávne odsúdených v dôsledku porušovania zákonnosti na úseku trestného konania, odstrániť neprimerané tvrdosti v používaní represie, zabezpečiť neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a primerané hmotné odškodnenie a umožniť zo zistených nezákonností vyvodiť dôsledky proti osobám, ktoré platné zákony vedome alebo hrubo porušovali. V uvedenom kontexte je potrebné vychádzať z toho, že hoci primerané hmotné odškodnenie má nezanedbateľnú materiálnu stránku, ide skôr o symbolické odškodnenie, ktoré nadväzuje na základné zadostučinenie morálne.

17. Aj napriek demonštratívne výpočtu odškodňovacích nárokov v ustanovení § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb., odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie zastáva, že otázka trov vynaložených poškodeným či už v rámci konania o súdnej rehabilitácii alebo pôvodného trestného konania, v ktorom došlo k nezákonnému odsúdeniu, je zákonodarcom uzavretá a to tak, že o trovách, ktoré vznikli v konaní o súdnej rehabilitácii rozhoduje súd priamo v tomto konaní (§ 19 ods. 3 zák. č. 119/1990 Zb.) a v rámci odškodnenia, o ktorom rozhoduje súd v civilnom sporovom konaní, je možné a logicky zdôvodniteľné len uplatnenie nároku na náhradu trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní. V rámci odškodnenia podľa zákona č. 119/1990 Zb. nie je možné podľa názoru súdu žalobcovi priznať trovy obhajoby, ktoré mu vznikli v konaní o sťažnosti pre porušenie zákona, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, a v ktorom bol naviac úspešný, a to pre absenciu priamej príčinnej súvislosti titulu, od ktorého si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody, a vzniknutej škody, ako esenciálneho základu pre rozhodnutie o akejkoľvek náhrade škody.

18. Poskytnuté úkony právnej služby, za ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje náhradu, nie je možné považovať za vynaložené v priamej súvislosti s konaním, ktoré viedlo k zrušeniu pôvodného odsudzujúceho rozhodnutia, nakoľko tu absentuje „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho.

19. U žalobcu je zrejmé, že trovy, tak ako boli špecifikované vo faktúre č. 03-67, neboli vynaložené v priamej príčinnej súvislosti s konaním podľa zákona č. 119/1990 Zb. (nejedná sa o trovy rehabilitačného konania, či trovy pôvodného trestného konania), ktoré je možné odškodniť v rámci zákona č. 119/1990 Zb. Trovy žalobcu, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho snahou o zrušenie odsudzujúceho rozhodnutia cestou sťažnosti pre porušenie zákona, o ktorej bolo rozhodnuté boli uplatniteľné podľa všeobecnej odškodňovacej právnej úpravy, možnosť ktorú žalobca riadne využil uplatnením tohto nároku v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16C/60/2006.

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).